

เทศน์เช้า วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

สังฆกรรมนะ.. ปลาใหญ่กินปลาเล็ก ! มันเป็นวงจรของห่วงโซ่อาหาร นี่เรื่องของ
กรรมนะ กรรมก็คือกรรมเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติมันจะตรวจสอบกันเอง สิ่งทีปลา
ใหญ่กินปลาเล็ก เวลาสัตว์กินเนื้อมันจะเลือกอาหารของมันที่ไม่แข็งแรง เพราะมันจะได้
กินอาหารนั้นง่าย เห็นไหม มันเป็นการตรวจสอบกันเพื่อให้พันธุกรรมมันเข้มแข็ง พอ
เข้มแข็งโลกก็จะเข้มแข็ง พันธุ์สัตว์เห็นไหม สัตว์มันจะกินกัน โดยธรรมชาติของเขา

แล้วมนุษย์ละ มนุษย์ก็เป็นสัตว์ประเสริฐ มนุษย์นี้ตัวร้ายเลย กินทุกอย่างที่ขวาง
หน้า แล้วถ้ามนุษย์ไม่มีศีลธรรมละ ถ้ามีศีลธรรมขึ้นมาเห็นไหม มนุสสเทโว... เป็น
มนุษย์แต่หัวใจที่เป็นเทวดาโอบอ้อมอารินะ ถ้ามนุษย์ที่โอบอ้อมอาริ เราก็ร่มเย็นเป็นสุข
ร่มเย็นเป็นสุขไปไหน เพราะจิตใจมันไม่ดิ้นรนนะ ถ้าจิตใจดิ้นรน คุณ คุณสัตว์ คุณเสือ คุณ
สิงโตนะ เวลามันหิว เวลามันไม่มีอาหาร มันจะกระวนกระวายแค่ไหน

หัวใจถ้าไม่มีศีลธรรมนะ มันบกร่องอยู่ตลอดเวลา มันจะเอาอย่างเดียวนะ มัน
เหมือนสัตว์ที่หิว สัตว์ที่หิวนี้มันกินทุกอย่างเลย แล้วถ้าหัวใจที่มีศีลธรรมขึ้นมา หัวใจมัน
ไม่หิวโหยขนาดนั้น มันมีเครื่องเหนี่ยวรั้งว่าสิ่งนั้นทำไม่ได้นะ สิ่งนี้ไม่สมควรนะ

หัวใจของเรา ถ้ามันไม่หิวโหย มันไม่แสวงหาจนเกินกว่าเหตุ มันจะทำให้ไม่เป็น
ทุกข์จนเกินไปนัก เวลาสัตว์มันเป็นอาหารของมันใช่ไหม เพราะมันขาดอาหารมันต้อง
ดำรงชีวิตของมัน มันหาอาหารโดยความชอบธรรมของมัน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ากิเลสตัดความทะยานอยาก มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ ถ้าสัตว์
ประเสริฐใช่ไหม สัตว์ประเสริฐในการกระทำของเรา เพราะเรามีปัญญา ปัญญาของเรา
วางแผนได้ทั้งนั้น คุณ เขามีเครื่องดักสัตว์ มันไปดักไว้มันเดินมาติดบ่วงให้เรากินเลยนะ
ด้วยปัญญาของมนุษย์ มันเอามากินได้หมด แต่ถ้ามันมีศีลธรรม เห็นไหม เราสงสารเขา

“ทุกชีวิตเกลียดทุกข์ ต้องการมีความสุข” ทุกชีวิตรักชีวิตของตัวเอง เขาก็รักชีวิตของเขา เราก็รักชีวิตของเรา แต่ถึงกาลถึงเวลาของเขา ถ้าเขาตายของเขาแล้วเป็นอาหารนั้นก็ เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ฉะนั้น เรามีสติปัญญาของเราอย่างนี้ เป็นมนุษย์ขึ้นมามันจะมีคุณค่าขึ้นมา ถ้ามนุษย์มีคุณค่าขึ้นมา หัวใจของเราๆ รักษาของเราด้วยศีลธรรม

ครูบาอาจารย์ท่านบอกเลย สมบัติของพระคือศีล คือธรรม นี่คือสมบัติของพระ พระมีศีลมีธรรมเป็นสมบัติ โยมมีบุญกุศลเป็นสมบัติ ถ้าเรามีบุญกุศลแล้วที่มาเสียสละกันก็เพื่อเหตุใด ก็เพื่อความหิวโหยของหัวใจนี้แหละ เพราะหัวใจมันหิวโหย หัวใจมันบกพร่อง เราต้องการให้มันอิ่มเต็มขึ้นมา

คุณ วัตถุเห็นไหม เราได้แสวงหามาสิ่งนั้นก็ เป็นสมบัติของเรา แต่ในนามธรรมเห็นไหม การเสียสละออกไป เพราะมันตระหนี่ถี่เหนียว มันขัดข้องในหัวใจของมัน เปิดช่อง เปิดออก.. เปิดออก.. พอเปิดออกเห็นไหม มันโล่งออกไป ความกอดคั้นในหัวใจมันไม่มี ถ้าความกอดคั้นในหัวใจมันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ความกอดคั้นของหัวใจที่เราสละออกไปเพราะเหตุใด เพราะสิ่งที่เป็นวัตถุ

วัตถุเห็นไหม วัตถุเป็นวัตถุที่เราจับต้องได้ แต่ความตระหนี่ถี่เหนียวของใจ มันตระหนี่ถี่เหนียว มันกอดไว้ แต่พอเราเสียสละวัตถุออกไป มันเปิดหัวใจออกไป หัวใจที่มันตระหนี่มันเปิดออก มันเป็นอุบายไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ฉลาดมาก นี่เหมือนสอนเด็กๆ เด็กๆ มันรู้อะไร เด็กๆ มันจะวิ่งเล่นของมันอย่างเดียวเท่านั้นนะ เวลาสอนเด็กๆ เห็นไหม นี่ก็เหมือนกัน สอนมันนะทำอย่างนี้ถูกต้องนะ ทำอย่างนี้ดีงามนะ ทำอย่างนี้ไม่ดีนะ ลูกไม่ควรทำอย่างนี้นะ

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจนี้มันเด็กๆ บุญกุศลนะมันอยากได้ มันอยากได้ความดี แต่ไม่รู้ว่าคุณดีมันคืออะไร การเสียสละอย่างนี้เป็นความดีหรือ การเสียสละ การทำทาน เป็นความดีตรงไหน ก็เป็นความดีที่หัวใจนี้มัน ได้ทำไป ใหม่ๆ ถ้ามันขัดข้องของมัน มันก็จะขัดข้องของมันแต่ถ้าเราทำแล้วมันเห็นผลนะ สิ่งที่เราเสียสละออกไป ไซ้! วัตถุออกจากมือเราไป แต่สิ่งที่ได้มาเห็นไหม การดำรงชีวิตนะ

แม้แต่สัตว์เห็นใหม่ เราเลี้ยงสัตว์นะ สัตว์มันกตัญญูกับเจ้าของมันนะ เราเลี้ยง สุนัขๆ มันจะรักเรามาก มีภัยขึ้นมามันเสียสละชีวิตมันเลย มันป้องกันเราได้เลย มันดูแล เราเพราะอะไร เพราะเราให้อาหารมัน

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เราเสียสละออกไป มันเป็นประโยชน์กับสังคม เป็น ประโยชน์กับโลกทั้งนั้น ถ้ามันเป็นประโยชน์กับโลก แล้วใครเป็นคนเสียสละ..? ก็ หัวใจใจ คุณ คุณความไม่รู้ของมัน หัวใจมันไม่รู้ที่เราทำอะไรได้อะไร บุญมันคืออะไร มี แต่ออกไป.. ออกไป.. มีแต่เสียสละออกไปแล้วบอกบุญๆ แล้วพระก็บอกว่านี่ให้ทำบุญ .. ทำบุญนะ.. พระก็สะสมๆ แล้วก็บอกว่านี่พระให้ทำบุญ

.. พระไม่สะสมหรอก .. ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเราละ ครูบาอาจารย์ที่มีหัวใจ เป็นธรรม ท่านบอกมันเป็นภาระทั้งนั้น สิ่งที่เขามาเสียสละของเขานี้มันเป็นภาระ แล้วครู บาอาจารย์ของเราถ้ามีใจเป็นธรรม ของอย่างนี้ถ้าของมันสะสม หรือของมันทำให้ เสียหายไป เขามาเห็นเข้าศรัทธาไทยเขาตกร่วง ให้มาแล้วก็ไม่รู้จักใช้ ไม่รู้จักรักษา เขา เห็นแล้วเขาก็รับไม่ได้ พอรับไม่ได้ ความศรัทธามันก็น้อยไป

แต่ถ้าพระที่เป็นครูบาอาจารย์ที่มีหลักมีเกณฑ์ เพราะวินัยบังคับไว้แล้ว ของของ สงฆ์ เสียสละมาเป็นของๆ กลาง ภิกษุล้อมลากสงฆ์มาสู่ตน เป็นของสาธารณะ เขาเอาไว้ ใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม เราจะใช้อยู่คนเดียว มันเป็นอาบัตินะ

นี่ก็เหมือนกัน เสียสละมาเห็นใหม่ เพียงแต่ว่ามันเป็น “วัตรปฏิบัติ” วัตรปฏิบัติ ไม่ใช่วัตร ค เด็ก วัด ค เด็กมันวัตถุ วัตรปฏิบัติเห็นใหม่ เพียงแต่วัตรปฏิบัติมันเป็น อาวุโส กันแต่ ครูบาอาจารย์ด้วยความเคารพศรัทธา ด้วยหัวใจ ก็ให้ครูบาอาจารย์ท่าน ได้ ตักก่อน แล้วก็เลื่อนไป.. เลื่อนไป.. แบ่งกัน.. แบ่งกัน.. แบ่งกันตั้งแต่หัวแถวยันท้ายแถว ให้มันเสมอภาคกัน เพราะคนเราเกิดมามีปากมีท้องเหมือนกัน แต่ความสุขความทุกข์ใน ใจต่างกันนะ

ความสุขความทุกข์ในหัวใจมันต่างกัน แต่คนมีปากมีท้องเหมือนกัน คนต้องใช้ เหมือนกัน สิทธิเสมอภาคด้วยกัน มีปากมีท้อง โรคหิวมันหิวเหมือนกัน เวลาอึดหน้า ลำราญก็อึดหน้าลำราญเหมือนกัน แต่โรคของหัวใจ โรคของกิเลสมันไม่เหมือนกัน ไม่ เหมือนกันเพราะคนรักษา คนมีสติปัญญา เขาจะรักษาใจของเขา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ ทาน ศีล เห็นใหม่ สอนเด็กๆ สอนให้เรา เสียสละ สอนให้เราทำบุญกุศลของเรา เพื่อหัวใจของเรา จะรู้หรือไม่รู้ เด็กมันไม่รู้หรืออก ทำดีหรือไม่ดีตอนนี้ยังไม่รู้ แต่โตขึ้นมาเขาจะรู้ว่าสิ่งใดดีงาม พอโตขึ้นมาเขาเคารพพ่อแม่ของเขา เพราะพ่อแม่สั่งสอนมาดี หัวใจมันถึงเป็นสาธารณะ

ถ้าพ่อแม่สั่งสอนเรามาไม่ดี หัวใจของเราจะเห็นแก่ตัว .. จะเคารพพ่อแม่ จะนึก ซึ่งคุณค่าของพ่อแม่ว่าพ่อแม่สอนเราดี เห็นใหม่ ให้ลูกมีอิสรภาพ ให้ลูกได้คิดของตัวเอง ให้ลูกไม่มีความกดดันในหัวใจ พ่อแม่สอนเรามาดี

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสดาของเราสอนมาดี !! วางธรรมและวินัยไว้ นี้เป็นประเพณีวัฒนธรรม เราเกิดมาในสยามเมืองยิ้ม เกิดมาในวัฒนธรรมของชาวพุทธ พุทธศาสนาเห็นใหม่ ผู้ใหญ่ดูแลเด็ก พ่อแม่ของเรา ศาสดาของเราสอนมาดี ศาสดาของเราทำความตกผลึกไว้ในสังคัม

แล้วเราเกิดในสังคัมนั้น ศาสดาของเรา ศาสนาพุทธ พุทธศาสนา เราเกิดในพุทธศาสนาเกิดในประเทศอันสมควร เราเกิดมาแล้ว เราเกิดในประเทศอันสมควร แล้วเราจะไปวางใหม่ ทัพพีขวางหม้อ เกิดในพุทธศาสนาแล้วไม่รู้จักสิ่งใดเป็นประโยชน์หรือไม่ เป็นประโยชน์เลย ! ทัพพีคักอาหารให้คนอื่นกิน ตัวมันเองไม่ได้กินอะไรเลย มีแต่แซ่ไว้ ถ้านำบุญคัก ทัพพีคักแซ่ของนำบุญคนนั้นไว้

นี่ก็เหมือนกัน พุทธศาสนาสอนเรื่องของสังฆธรรม เรื่องสังฆะ อริยสังฆะ เราเกิดมาเราไม่เป็นทัพพีขวางหม้อ เราเกิดมาในพุทธศาสนาแล้วเราต้องได้ผลประโยชน์จากพุทธศาสนานั้น เราควรทำผลประโยชน์กับเรา ประโยชน์กับเรานะ เวลาทำขึ้นมา ประโยชน์กับผู้กระทำทั้งนั้นเลย ไม่ใช่ประโยชน์ของใครเลย เราไปเสียสละขึ้นมาก็เป็นผลประโยชน์ของเราทั้งนั้น

เวลาเสียสละมาเป็นของสาธารณะ ยึดของสาธารณะเป็นของๆ คน เป็นอภัตติปาจิตติย์ ภิกษุหนุ่มมาสู่คุณเป็นอภัตติปาจิตติย์ แต่สิ่งที่เป็นของของสงฆ์เห็นใหม่ เว้นไว้แต่สมมุติ สมมุติให้เป็นคนดูแล เป็นคนเสียสละ เป็นคนเจ้อจกัน ในสังคัมเห็นใหม่ ให้เสมอภาคกัน ทิฎฐิเสมอกัน ความเห็นเสมอกัน ความเป็นอยู่ร่วมเย็นเป็นสุข นี้ก็เหมือนกัน เราเป็นชาวพุทธ ศาสนาพุทธสอนให้เราเสียสละร่วมกัน

เราคงจะไปใหม่ๆนะ สายหลวงปู่ฟัน ท่านจะเสียดละให้กัน ใครได้ของมา ได้บริขารมา คนนั้นก็ให้คนนั้น คนนี้ก็ให้คนนี้ ไม่มีใครเอานะ ! แต่ไปบางวัดนะ ได้อะไรมากก็แอบไว้ซ่อนไว้ อันนี้เป็นของกู ! อันนี้เป็นของกู !

ครูบาอาจารย์ที่ดี หลวงปู่ฟัน ท่านจะให้เสียดละ ท่านบอกว่า “มีสิ่งใดมา อะไรที่สวยงามที่เป็นของเรา ก็ให้เด็กๆ มันไป ให้เสียดละไป” ให้อี้เด็กก็เสียดละต่อ.. เสียดละต่อ.. ท่านฝึกอย่างนั้น ตั้งคมหลวงปู่ฟันฝึกอย่างนั้น ให้เสียดละ.. ให้เสียดละ.. ผู้ที่เสียดละคนนั้นคือผู้ที่มีคุณธรรม ต่างคนก็หัดเสียดละกัน บริขารให้คนนี้ คนนี้ให้คนนั้น ไปบางวัดนะไม่มีจะใช้ ให้อี้หัวหน้าสะสมไว้ ให้อี้ลูกน้องไม่มีจะใช้ นี่การเสียดละเห็นใหม่

หลวงปู่ฟัน ท่านถือเคร่งอยู่ ๒ อัน ในที่เราคงค์ผ่านมา

๑. การเสียดละ ให้อี้ดูแลกัน ให้เสียดละกัน ให้เจือจานกัน

๒. การระ ๖ ประชุมๆ พร้อมกัน หมั่นประชุมพร้อมกัน เลิกประชุมพร้อมกัน ทุกอย่างประชุมพร้อมกัน แล้วให้เคารพบูชากัน

ท่านบอกว่า “การการระนี่นะ ถ้าไม่มีปฏิสันถารศาสนาจะเสื่อม” หลวงปู่ฟันถือตรงนี้มาก ศาสนาจะมั่นคงต่อเมื่อมีภิกษุอาคันตุกวัตรมา อาจารย์วัตรมา จะตอบสนอง จะดูแลรักษากัน มันจะไม่เคอะไม่เงินเห็นใหม่ พระไปมาหาสู่กันท่านจะให้รับ ถ้าไม่รับนะเรื่องอาคันตุกวัตร อาจารย์วัตร หลวงปู่ฟันท่านถือมาก

ท่านบอกว่า เขาจะมา ใครก็แล้วแต่ การต้อนรับใจ ต้อนรับเขามาแล้วเขาจะอบอุ่นของเขา แล้วมันไม่เคอะไม่เงินเห็นใหม่ แต่ถ้ามาแล้ว มาหนหนึ่งไม่ต้อนรับ ไม่ดูแล เขาก็ไม่มา ถ้าเขาไม่มา ทีนี้พระก็ต่างคนต่างอยู่ไซ้ใหม่ มันก็เริ่มแตกออกไปไซ้ใหม่ แล้วมันจะมั่นคงตรงไหนล่ะ การระ ๖ นวโกวาทในพระไตรปิฎกพระพุทธเจ้าสอนไว้ แล้วแต่ครูบาอาจารย์เอาอันใดมาเป็นประเด็นใจ เวลาที่ยาวไป รุดคงค์ไป มันจะเห็นนะ

ถ้าพ่อแม่ดี พ่อแม่จะสอนลูกที่ดี เวลาโลกเวลาเขาตดิฉินนินทาเห็นใหม่ “ให้อี้ลูกพ่อแม่ไม่สั่งสอน” พอลูกมันผิดก็ “ให้อี้ลูกพ่อแม่ไม่สั่งสอน” เจ็บนะ ! นี่ก็เหมือนกัน เราเป็นพระขึ้นมา ครูบาอาจารย์ของเราไม่สั่งสอน ไม่บอก ไม่คอยเตือน ไม่คอยบอก มันจะรู้ได้

อย่างไรละ ตัวหนังสือณะเวลากิเลสมันหนา มันก็บอกของกูๆ ถูกหมคนนะ อ่านมาแล้วมัน
น้อมเข้าตัวเองหมคนนะ

โอบนียโก.. เรียกเรื่องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม เวลาจิตเราสงบขึ้นมา เวลาปัญญา
เราเกิดขึ้นมาเห็นใหม่ โอบนียโก เรียกเรื่องสัตว์มาดูธรรม เวลาเราเรียกร่องคนอื่นมาดูนะ
แต่ไม่เรียกใจเราดูเลย แต่ถ้าใจเราดูนะ จิตเราเป็นสมาธินะ โอ้อโฮ.. มีความสุข จิตมีปัญญา
ขึ้นมาะ เรียกเรื่องสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม โอบนียโก

แต่เนืเวลาถ้ามันเป็นกิเลส มันก็ตีความเข้าข้างตัวเองหมดเลย จะตีความเข้าข้าง
ตัวเองหรือไม่เข้าข้างตัวเอง ผลมันตอบนะ ผลเวลามีการกระทำขึ้นมา มันเป็น “ปัจเจกตั้ง
สันตทิฎฐิโก” มันจะรู้ของมัน

ถ้าเป็นสิ่งที่ไม่จริงมันจะเสื่อมของมัน เราตัวเอง มันจะรู้เวลามันเสื่อมนะ เวลา
จิตใจเราชุ่มชื่น จิตใจเราคิงาม เราจะมีความสุขมาก เวลาจิตใจของเรามันคับแค้นในใจ
จะมีความสุขมาจากไหน ปั่นหน้าเข้าหากัน อู๋..ว่างๆ ว่างๆ ไม่เชื่อนะ !

คนเกิดมาในโลกนี้ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์นี้เป็นความจริง ทุกข์ทั้งนั้น !

ทุกข์นะมันขัดแย้งอยู่ในใจทั้งนั้น ไม่มีทางนะ ว่างๆ ว่างๆ บอกสุขๆนะ ไม่จริง !!
ไม่เชื่อ !! แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาเห็นใหม่ พอหัวใจของมันเป็นขึ้นมา เป็นสันตทิฎฐิโก
มันสัมผัสของมัน ธรรมะมันเป็นตรงนี้

สิ่งที่เป็นเนื้อหาสาระ ที่ว่าเป็นเนื้อหาสาระ ใอนันมันเป็นทฤษฎี มันเป็นกิริยา
เป็นพิธีการ แต่ความจริงถ้ามันเป็นความจริงแล้วทฤษฎีนั้นมันจะไม่ผิดหรอก เพราะ
อะไรรู้ใหม่ เพราะถ้าความจริงมันเกิดขึ้นมามันเกิดจากอะไร เกิดจากวิธีการนั้น ถ้า
วิธีการนั้นถูก ผลมันจะถูก ถ้าผลมันมีแล้ววิธีการมันจะผิดมาได้อย่างไร

แต่เวลาพูดถึงวิธีการอยู่ ผลมันไม่มี ว่างๆ ว่างๆ ว่างๆนั้นบอกใคร.. ว่างๆ นั้น
บอกใคร.. ความจริงบอกออกมาสิว่ามันเป็นอย่างไร ความรู้สึกมันเป็นอย่างไร หัวใจมัน
มันคง มันคงอย่างไร เห็นใหม่

สิ่งนี้จะเป็นสมบัตินะ เวลาเราเสียดละ เราทำบุญกุศลมันเป็นอามิส มันเป็นบารมี ผู้ที่เสียดละ เป็นผู้ที่ใจสาธารณะ สังคมจะยอมรับคนนั้นเป็นคนดี คนดีหรือคนไม่ดีก็เกิดตายเหมือนกัน แต่เวลาจิตใจเป็นคุณธรรมขึ้นมา เป็นสมาธิขึ้นมา เป็นปัญญาขึ้นมาไม่มีใครรู้ใครเห็นกับเรานะ สังคมรู้เห็นกับเราไม่ได้

แต่เราจะรู้เห็นกับเราด้วยโอปนยิโก เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาคุณธรรม เรียกร้องหัวใจของเรามันตีแผ่ออกมา มันเห็นผลของมัน มันรับรู้ของมันเห็นใหม่ อันนี้ธรรมะเหนือโลก แล้วถ้ามันเป็นธรรม จิตใจสาธารณะเขายังชื่นชมบูชา แล้วจิตใจเป็นธรรมมันจะไปเบียดเบียนใคร มันมีแต่ความเมตตา

มันมีแต่ความเมตตาตรงไหน “จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง” ใจดวงนี้มันเคยทุกข์มันร้อนมา ใจดวงนี้มันเคยโดยเหยียบย่ำมา แล้วใจดวงนี้มันเป็นอิสรภาพมา เพราะเหตุใด ! เอาเหตุอันนั้นมาชักนำกัน มาบอกกัน เพื่อจะเราเข้าสู่ความจริงอันนั้น

ถ้ามาความจริงอันนี้ก็พูดกันไป เด็กๆ เล่นขายของนะ ว่างๆ ว่างๆ ไร้สาระ ! ธรรมะสักจะมันมีอยู่จริง แต่ลูกพ่อแม่ไม่สั่งสอน เพราะลูกพ่อแม่ไม่สั่งสอนมันทำอะไรไม่เป็น มันเอาแต่ใจมัน ว่างๆ ว่างๆ เอาแต่ความสะดวกสบาย เอาแต่ทิฐิมานะ ไม่เป็นความจริงสักอันหนึ่งเลย

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาะ ความจริงสู่ความจริงมันต้องเหมือนกัน คำว่าเหมือนกัน “อริยสัจมีหนึ่งเดียว” ความสุขความทุกข์เห็นใหม่ ถ้ามันถึงที่สุดมันเป็นอันเดียวกัน ต้องมีที่ไปที่ไป เพื่อประโยชน์กับเรา เพื่อประโยชน์กับสังคม เพื่อประโยชน์กับชีวิตของเราะ เอวัง